

Ya Hulat kanlan Hebreo

Paunan habi

A na inungkat di ha Hulat kanlan Hebreo ya ampaniwala kan Panginoon Jesus no hinoy nag hulat. Noa, muwang tamo ya nanulat ay mihay ampaniwala kan Panginoon Jesus, ya hi Panginoon Jesus ya habaytoy impangako, ya Mesias, ya Cristo, ya Mámiligtas, ya Anak ni Apo Namalyari, ya mamaala hên ayn angga, haka mam-in biyay ya ayn angga kanlan ampaniwala kana.

Di ha hulat ay ampakhawên nan nanulat ya nakêm lan anhulatan na hên ihundo lay paniwala la, gawan main a ampaniwala ya anhumalanghang kanla hên main hadyay pamairap kanla. Hilay habaytoy ampamairap kanla ay ampaniwala ya a ya pon nilumatêng ya Mesias, ya Cristo, ya Mámiligtas, kabay kaatag ya an-êngganan la, alwan hi Panginoon Jesus.

An-ipaihip na kanla ya hi Panginoon Jesus ay Anak ni Apo Namalyari, haka hiya ay ayn kapan-tag ha hinon anghel, o hinon màmipamwang hên an-ipaihip kanla ni Apo Namalyari. Hi Panginoon Jesus ay inbagili ha pinakapoon pari ta hiyay nagin màmilitan hên balang miha kan Apo Namalyari hên in-átang nay sarili na ha pamayad hên kasalanan tamo. Hiyay biniyay oman ni Apo Namalyari, haka gawan kana ay main biyay ya ayn angga ha langit ya balang ampaniwala kana.

Kabooan hên pinakalaman

Hi Apo Jesu-Cristo ay Anak ni Apo Namalyari
1:1-3

Hi Apo Jesu-Cristo ay matag-ay ha kaganawan
anghel 1:4-2:18

Hi Apo Jesu-Cristo ay matag-ay kan apo Moises
haka kan Josue 3:1-4:13

Hi Apo Jesu-Cristo ay matag-ay kanlan
pinakapoon pari 4:14-7:28

Hi Apo Jesu-Cristo ay màmilatan hên bayoy
kahundoan ya mangêd ha manan kahundoan
8:1-9:28

Ya pamiátang ni Apo Jesu-Cristo hên sarili na, ay
mangêd ha kaganawan átang 10:1-39

Ya paniwala ya ayn kapantag, payo, haka
panaad 11:1-12:29

Ya pamanhumonol ya ampamahigla kan Apo
Namalyari 13:1-19

Inhalangin hilay hinulatan 13:20-21

Tawlin habi 13:22-25

*Impamwang ni Apo Namalyari no hino ya,
gawan kan Apo Jesu-Cristo, ya Anak na*

¹ Hên haton lagi, ay panay nan an-ipamwang
ni Apo Namalyari ya kalabayan na kanlan nin-
uno tamo ha mal-at ya paraan, gawan kanlan
mámipamwang na. ² Noa, amêhên, ay impamwang
nay kalabayan na kantamo gawan ha Anak na.
Gawan êt ha Anak na ay dinyag nay kaganawan.
Haka ya Anak na ay pinili na hên dyanan hên
habayto ngan. ³ Atsi êt kanan Anak ya kapahilêw
ya kahampatan haka ya panga-Diyos ni Apo Na-
malyari. Angkahêlêk ha Anak no ay-êmên ya ugali
ni Apo Namalyari. Ya Anak ay ampamaala ha

kaganawan ya atsi ha ayri man ya logal ha maka-pangyarihan ya utoh na. Ya Anak ay nanlinis kantamo ha kasalanan tamo, bayo nag-orong yay na ha langit ha dapit panabtab ni Apo Namalyari hên mamaala hên kalamo na.

Matag-ay ya tungkulan ni Apo Jesu-Cristo, ya Anak ni Apo Namalyari kanlan tungkulan lan anghel

⁴Ya Anak ay dinyanan hên tungkulan ya matag-ay ha tungkulan lan anghel. Muwang tamoy habayto gawan “Anak” ya pamaêg kana ni Apo Namalyari, haka “anghel” bat ya pamaêg na kanlan anghel. ⁵Minghan man, ay a na hinabi ni Apo Namalyari ha hinon anghel ya hinabi na ha Anak na, ya wana,

“Hika ya Anak ko,
haka amêhên impamwang ko ya hiko ya Tatang mo!”*

A na etaman hinabi hên tungkol ha hinon anghel,
“Hikoy mag-in Tatang na,
haka hiyay mag-in Anak ko.”†

⁶Haka hên hatò, hên marani na yay nan iutoh ya kamiha-mihaan nan Anak ha luta, ay êmên di ya hinabi na hên tungkol kanan Anak,

“Dapat yan simbaên hên kaganawan anghel ko.”

⁷Tungkol etaman kanlan anghel, êmên di ya hinabi na,

“Hilay anghel etaman ay pan-iutoh kon bêngat. Ha pamaghuyo la kangko ay malyari ko hilan iutoh hên nanad ha pan-iutoh koy angin o apoy.”

* 1:5 Awit 2:7, Dyag 13:33. † 1:5 2 Samuel 7:14, 1 Cronica 17:13.

⁸ Noa, matag-ay ya tungkulan nan Anak, ta ya hinabi ni Apo Namalyari kanan Anak na, ay êmên di,

“O Diyos, ya pamamaala mo ay ayn anggaan, haka ampamaala ka, hên main katoynungan.

⁹ An-ikahigla mo ya dyag ya main katoynungan, noa, angkahêmêkan moy karawakan, kabay hiko, ya Diyos mo, ay namili kamo, hên dinyanan hên kahiglaan, ya igit pon ha kahiglaan hên hinon kalamo mo.”‡

¹⁰ Haka wana êt ni Apo Namalyari hên tungkol ha Anak na,

“Hên una, ay hika Panginoon ya nanyag hên luta haka langit.

¹¹ Lumatêng ya allo, ay maanggaan ya habayto ngan,

noa, hika ay ayn anggaan.

Ya habayto ngan ay mag-in ayn pukat hên nanad ha gulot ya takop.

¹² Itapon mo ya habayto ngan ta hagilyan mina, hên nanad ha gulot ya takop.

Noa, hika ay a ampangoman,

haka a antumoa o matsi man.”§

¹³ Minghan man, ay a na hinabi ni Apo Namalyari ha hinon anghel ya hinabi na ha Anak na, ya wana,

“Mikno ka ha dapit panabtab ko hên mamaala hên kalamo ko,

angga ha hambutên ko hilay kapatsi mo, ta idin ko hila ha aypan kapangyarihan mo.”*

‡ **1:9** Awit 45:6-7. § **1:12** Awit 102:25-27. * **1:13** Awit 110:1.

¹⁴ No êmbayro ay hino awud ya tungkulan lan anghel? Hila ay espiritu, ya a tamo mahêlêk, ya ampaghuyo kan Apo Namalyari, ta êmên mahawpan kitamo ya miligtas.

2

Hi Apo Jesu-Cristo ya pinangubatan hên ayn kapantag ya kaligtasan tamo

¹ Gawan makapangyarihan ya Anak ni Apo Namalyari ha kaganawan anghel, ay dapat pakapaniwal-an tamo ya kaptêgan ya intoro kantamo, ta êmên a kitamo mipakarayo kanan habaytoy kaptêgan. ² Pêtêg ya Kautuhan ni Apo Namalyari kanlan ninuno tamo, anghel na man ya namipamwang hên habayto, ta hilay a hinumonol haka nanalanghang kanlan habayto, ay nakatanggap hên parusa ya hêpat kanla. ³ No êmbayro ya nalyari kanla, ay kantamo pon kaya no araên tamoy kaligtasan ya ayn kapantag, ya unan impamwang ni Panginoon Jesus, ya pinaptêgan kantamo hên hilay nakagilam ha impamwang na. ⁴ Haka habaytoy pinaptêgan êt hên kapangyarihan ni Apo Namalyari hên hino-hino kay na hên ya kapapaêpapah. Pinaptêgan na êt hên indin nan Espiritu na hên galing ha balang labay nan dyanan.

Hi Apo Jesu-Cristo ay nag-in tawo ta êmên na kitamo iligtas

⁵ A na indin ni Apo Namalyari kanlan anghel ya pamaala ha bayon luta ya an-ungkatên ko. ⁶ Ha Kahulatan ya impahulat ni Apo Namalyari, ay êmên di ya nakahulat,

“Apo Namalyari, hino awud hilay tawo ta panay mo hilan ampansinên haka anhayhayên?

⁷ In-aypa moy tungkulan la pon, hên maaypan pêrad ha tungkulan lan anghel.

Noa, tinalagá mo ya lumatêng ya allo ay ipadayêw haka ipagalang mo hila,

⁸ ta iubuh mon idin ha aypa hên kapangyarihan la ya kaganawan dinyag.”*

Ya labay nan habiên hên habaytoy nakahulat, ay uston iubuh nan idin ni Apo Namalyari ya habayto ha aypa hên kapangyarihan lan tawo, ay taganán iubuh na kanla ya kaganawan dinyag. Pêtêg ya a tamo pon angkahêlêk ya habayto amêhên. ⁹ Noa, muwang tamo ya natupad ya habayto gawan kan Apo Jesus, ya in-aypa pon ya tungkulan hên maaypan pêrad ha tungkulan lan anghel hên hiyay nag-in tawo, haka hiyay natsi ta êmên mapatawad ya kasalanan tamo, gawan ha ayn kapantag ya ingangalo ni Apo Namalyari. Haka amêhên hiyay dinyag hên ampamaala hên main kapangyarihan haka karangalan gawan habaytoy kamatsan na. ¹⁰ Hêpat bat kan Apo Namalyari, ya nanyag hên langit haka luta, haka ampanayhay hên habayto, hên ipadann nay Anak na, hi Apo Jesus, ha kamatsan ta êmên hiyay mag-in Mámiligtas ya taganán ganap. Kabay mal-at ya magêtan na ha langit, ya ampaniwala kana.

¹¹ Gawan hi Apo Jesus ya ampangalíh hên kasalanan lan ampaniwala kana haka hilay an-alihan kasalanan, ay mimihay Tatang, ay a na

* **2:8** Awit 8:4-6.

hilay na an-ikarêng-êy hên baêgên hilan patêl na.

¹² Anhabiên na kan Apo Namalyari,

“Ipamwang kata ha kaganawan patêl ko,

ha pagtsiponan la hên magsimba kamo, ay puriên
kata!”†

¹³ Wana êt,

“Hikoy magtsiwala kan Apo Namalyari.”

Haka wana êt tungkol kanlan nanad patêl na,

“Atsi ko di hên kalamo hilay anak ni Apo Namal-
yari ya impatsiwala na kangko.”‡

¹⁴ Gawan hilay habaytoy anak ya impatsiwala kana ay tawo, ya main lawini ya panluta ya matsi, ay hiyay nag-in tawo etaman, ta gawan ha kamatsan na, ay mahambut na hi Satanas ya ampanalan hên kapangyarihan hên kamatsan, hên alihên ya kapangyarihan na. ¹⁵ Ha êmbayro ay nibuhan kitamo ya nanad nag-in ipoh ha kamatsan paubat hên in-anak kitamo, gawan limo tamon matsi.

¹⁶ Malinaw ya alwan anghel ya anhawpan na, ta hikitamoy intad kaapo-apoan ni apo Abraham ya anhawpan na. ¹⁷ Kabay kailangan hiyay mag-in tawo nanad kantamo, ya patêl na, ta êmên ya mag-in pinakapoon pari tamo, ya maingaloên. Haka ta êmên ya mag-in mapaypaniwal-an ya màmilitan tamo kan Apo Namalyari. Ta ha pangamatsi na, ay hiyay pinarusaan ha ikapagpapatawad hên kasalanan tamo. ¹⁸ Haka gawan hiyay nagtêh hên hadyay pamairap ha pamanukso, ay mahawpan na kitamo ha kaganawan tukso ya lumatêng kantamo.

† **2:12** Awit 22:22. ‡ **2:13** Isaias 8:17-18.

3

Matag-ay ya tungkulan ni Apo Jesu-Cristo, ya Anak, kanan tungkulan ni apo Moises, ya tagahuyo

¹ Patêl ha Panginoon, ya kapareho kon pinili hên mag-in maának ni Apo Namalyari haka hên makilamo kana ha langit, pakaihipên tamo ya in-utoh hi Apo Jesus, ya an-ipamwang tamo, hên mag-in pinakapoon pari ya namiúmang kantamo kan Apo Namalyari. ² Mahipêg yan nanyag hên tinalagá ni Apo Namalyari, ya namili kana. Mapaypaniwal-an ya hên nanad kan apo Moises ya mapaypaniwal-an hên namaala ya kanlan ninuno tamon Israelita, ya pamilya ni Apo Namalyari. ³ Noa, matag-ay ya tungkulan ni Apo Jesus, kanan tungkulan ni apo Moises, hên nanad ha dapat igit dayêwên ya nanyag bali kanan bali ya dinyag na. ⁴ Gawan kaganawan bali ay main nanyag, haka muwang tamo ya hi Apo Namalyari ya nanyag hên balang hino. ⁵ Hi apo Moises, ay mapaypaniwal-an ha pamanayhay na ha pamilya ni Apo Namalyari, hiyay tagahuyo ni Apo Namalyari, noa, ya dinyag na ay alimbawan bat ha ipamwang ni Apo Namalyari lumatêng ya allo. ⁶ Noa, hi Apo Jesu-Cristo etaman, ay Anak ni Apo Namalyari, ya mapaypaniwal-an ha pamamaala ha pamilya ni Apo Namalyari. Haka hikitamoy kalamo ha maának na no nananiêh ya paniwala tamo kana, haka no a tamo ikarêng-êy ya habaytoy paniwala.

Main pagpainawaan ha lokop ni Apo Namalyari

⁷ Kabay kailangan tamon pansinên ya hinabi ni Apo Namalyari ya impahulat nan Espiritu na, ya wanan hulat,

“No nagilam yo amêhên ya hinabi ko,

⁸ ay a yoy na pakdêyên ya ulo yo, hên nanad kanlan ninuno yo,

ya nanalanghang hên nanubuk kangko hên atsi hila ha logal ya kabalah-balahan.

⁹ Panay la kon ansubukan hên hilay ninuno yo, angkahêlêk la man ya kapapaêpapah ya dinyag ko ha ikakangêd la ha apatapo ya taon.

¹⁰ Kabay nagkamain akon huluk kanlan habayto, haka wangko ha sarili ko, ‘panay hilan ampag-dayo kangko,

haka a la anhonolên ya hinon in-utoh ko kanla.’

¹¹ Kabay ha hadyay huluk ko kanla, ay inhumpa ko,

ya taganán a hilay na makahowên ha pagpainawaan ya in-il-an ko.”*

¹² Hikaw ya patêl ko ha Panginoon, illagan yoy nakêm yo ha karawakan, ta êmên a kaw midayo ha paniwala yo kan Apo Namalyari, ya angkabiyay hên magpa ayn angga. ¹³ Ya dapat yon daygên,

ay mipagpakhawan kaw hên paniwala ha miha ta miha hên allo-allo kaban main pon panaon, ta êmên ayn miha man kamoyu ya manalanghang kan Apo Namalyari gawan ha natukso yan nanyag kasalanan. ¹⁴ Dapat yon daygên ya habayto,

gawan hikitamo ay main pamakilamo kan Apo Jesu-Cristo, no nakataniêh ya paniwala tamo kana hên angga ha anggaan biyay tamo.

* **3:11** Awit 95:7-11.

¹⁵ Omanên tamon ihipên ya impahulat ni Apo Namalyari, ya wanan Kahulatan,
 “No nagilam yo amêhên ya hinabi ni Apo Namalyari,
 ay a yoy na pakdêyên ya ulo yo, hên nanad kanlan ninuno yo,
 ya nanalanghang kan Apo Namalyari hên atsi hila ha logal ya kabalah-balahan.”

¹⁶ Hino awud hilay habaytoy nakagilam habi ni Apo Namalyari, noa, nanalanghang kana? Hila ay ayn kaatag no alwan hilay in-awah ni apo Moises ha bansan Egipto! ¹⁷ Haka hino hilay habaytoy namahuluk etaman kan Apo Namalyari hên apatapo ya taon? Hila ay ayn kaatag no alwan hila êt ya nanyag kasalanan, haka natsi ha kabalah-balahan! ¹⁸ Haka hino hilay habaytoy inhumpa ni Apo Namalyari ya a hila makahowên ha pagpainawaan ya in-il-an na? Hila ay ayn kaatag no alwan hila êt ya a hinumonol kana! ¹⁹ Kabay malinaw ya a hila nakahowên ha pagpainawaan ya in-il-an na, gawan ayn hilan paniwala kana.

4

Ya pagpainawaan ya impangako ni Apo Namalyari ha lokop na

¹ Amêhên, habaytoy pagpainawaan etaman ha lokop ni Apo Namalyari, ya impangako na, ay makahowên kitamo pon bayro. Kabay kailag kitamo ta êmên ya balang miha kamoyu ay makalatêng bayro ha pagpainawaan. ² Ta hikitamo man, ay nakagilam hên mangangêd ya habi

ya tungkol ha pagpainawaan nanad kanlan ninuno. Noa, a la pinakinabangnan ya nagilam la, gawan a la pinaniwal-an. ³ Ta hikitamo ya naniwala kan Apo Namalyari, ay makahowên bayro ha pagpainawaan na. Muwang tamoy habayto, ta makwa tamo ha hinabi na di, ya tungkol kanlan a naniwala, ya wana,

“Ha hadyay huluk ko kanla, ay naghumpa ko, ya taganán a hilay na makahowên ha pagpainawaan ya in-il-an ko.”

Hinabi nay habayto, agyan nakal-an ya pagpainawaan na paubat hên nayari nay na ya pamanyag hên boon luta. ⁴ Gawan main yan impahulat hi Apo Namalyari ha Kahulatan na ya tungkol ha ikapiton allo, ya êmên di, “Haka ha ikapiton allo ay nagpainawa hi Apo Namalyari hên nayari nay na ya pamanyag hên kaganawan dinyag na.”* ⁵ Omanên tamon ihipên ya impahulat ni Apo Namalyari, ya wanan hulat,

“Taganán a hilay na makahowên ha pagpainawaan ya in-il-an ko.”

⁶ Hilay unan nakagilam hên mangangêd ya habi ya tungkol ha pagpainawaan ni Apo Namalyari, ay a nakahowên gawan ha pamanalanghang la. Êmbayro man, ay labay ni Apo Namalyari ya main makahowên ha pagpainawaan ya in-il-an na. ⁷ Kabay hên nakalabah hên nabuyot ya panaon, ta panaon ana lan Arin David, ay andyanan na pon ni Apo Namalyari hilay angkabiyay hên habayto hên panaon hên makahowên ha pagpainawaan na. Muwang tamoy habayto, ta makwa tamo ha

* 4:4 Genesis 2:2.

impahabi na kan Arin David, ya wana, “Amêhên.” di ha habi ya inungkat kina, ya wanan habi, “Amêhên, no nagilam yoy hinabi ni Apo Namalyari, ay a yoy na pakdêyên ya ulo yo.”

⁸ Ya bansan Canaan ya pinaylakwan ni Josue kanlan ninuno tamon Israelita, ay alwan habaytoy pagpainawaan ya impangako ni Apo Namalyari, ta no habayto dayi ya logal, ay a yay na nangungkat hi Apo Namalyari hên kaatag pon ya panaon. ⁹ Ha maparah ya habi, ay main nakalan ya pagpainawaan para kanlan ampaniwala kan Apo Namalyari nanad ha pagpainawaan na ha ikapiton allo. ¹⁰ Ta hilay makahowên ha pagpainawaan na, ay makapagpainawa ha dyag la hên nanad kana. ¹¹ Kabay paka-pakikwanan tamo hên makahowên bayro, ta êmên a kitamo magin nanad kanlan unan a nakahowên gawan a la hinonol ya kalabayan ni Apo Namalyari.

¹² Ta ya habi ni Apo Namalyari, ay nanad angkabiyay, ya madyag ngan ya dapat daygên hên main kapangyarihan. Ya anhabiên na ay nanad êtak ya napikapaka ya ngalab, ya ayn kapantag ya tarêm, ya ampakataloh ha pilngoan haka utêk hên but-o. Habaytoy habi na ay ampakataloh ha nakêm haka ihip ta ampakaawah yan an-ihipên tamo haka hên labay tamon daygên. ¹³ Ayn hino-man ya makapagtago kan Apo Namalyari, gawan mambatol ya balang miha ha hêlêk na, haka pakibatatan tamo kana ya kaganawan dinyag tamo.

Hi Apo Jesu-Cristo ay pinakapoon pari ya ayn kapantag

¹⁴ Magpakataniêh kitamo ha paniwala tamo ya an-ipamwang tamo, gawan hi Apo Jesus, ya Anak ni Apo Namalyari, ay pinakapoon pari[†] ya ayn kapantag, ya atsi yana ha langit ha ampaidyanan ni Apo Namalyari. ¹⁵ Main kitamon pinakapoon pari ya taganán ampandámay hên mangêd kantamo ta nadanasan na ya hinon tukso hên nanad ha tukso ya lumatêng kantamo, noa, hiya ay taganán a natukso hên nanyag kasalanan. ¹⁶ Kabay a kitamina mag-alangan hên pakarani kan Apo Namalyari ya maingaloên, ta êmên na kitamo maingalwan hên mahawpan ha oras hên mangailangan kitamo.

5

¹ Kantamon Israelita, ya balang pinakapoon pari tamo, ay ampiliên ni Apo Namalyari kanlan kapareho tamo, ta habaytoy pinakapoon pari ay mámilatan tamo, ya ampam-in pahalamat haka ampamiátang ta êmên mapatawad ya kasalanan. ² Hiyay ampandámay hên mangêd kanlan nakadyag kasalanan, gawan hiya man ay tawon bat ya main pamagkulang kan Apo Namalyari. ³ Kabay hiya man, ay ampam-i êt hên átang para ha sarili nan kasalanan, alwan bat para ha kasalanan lan kaatag. ⁴ Haka ya mag-in pinakapoon pari ay ampiliên ni Apo Namalyari, hên nanad ha pamili na kan Aaron ya unan pari tamon Israelita. Alwan pinakapoon pari ya ampamili hên sarili na hên dyanan karangalan hên mag-in pinakapoon pari.

[†] **4:14** Hebreo 2:17.

5 Êmbayro êt hi Apo Jesu-Cristo, ay a namili hên sarili na hên dyanan karangalan hên mag-in pinakapoon pari, ta hi Apo Namalyari ya namili kana, haka naghabi kana, ya wana,

“Hika ya Anak ko,
haka amêhên impamwang ko ya hiko ya Tatang mo!”*

6 Bayo impahulat na êt ni Apo Namalyari ha Kahulatan ya,

“Ya pangapari mo ay ayn angaan,
hên nanad ha pangapari ni Melquisedec ya ayn anggaan.”†

7 Hên atsi ya pon di ha luta hi Apo Jesus, ay nakiingalo yan nanalangin kan Apo Namalyari, ya makapiligtas kana ha kamatsan. Ha panalangin nan boon nakêm, ay in-ikhaw nay habi na hên main kalamoy hadyay tangih, haka nagilam ya panalangin na, gawan ha pagpakaaypan nakêm na ha pamanhumonol kan Apo Namalyari. 8 Anak ya man ni Apo Namalyari, ay gawan ha hadyay kairapan ya dinanan na, ay naintindihan na ya labay habiên hên mag-in mahonol. 9 Haka gawan ayn pamagkulang ha pamanhumonol na ha impadyag kana ni Apo Namalyari, ay hiyay nag-in ampangubatan hên ayn anggay kaligtasan lan kaganawan ya ampanhumonol kana, 10 gawan hiyay pinili ni Apo Namalyari hên mag-in pinakapoon pari hên nanad ha ayn angga ya pangapari ni Melquisedec.

Kaillag kitamo ta kayno matalibatokan tamoy paniwala tamo

* 5:5 Awit 2:7, Dyag 13:33, Hebreo 1:5. † 5:6 Awit 110:4.

¹¹ Mal-at pon dayi ya labay naên habiên kamoyu ya tungkol ha pangapari ni Apo Jesu-Cristo haka ya pangapari ni Melquisedec, noa, mairap hên ipalinaw ya habayto kamoyu, ta nanad ayn nanan anhumwên ha ihip yo. ¹²⁻¹³ Ha kaptêgan, ay nabuyot kaw nan ampaniwala, kabay dapat dayi, ay maaralan yoy nay kapareho yo, noa, angga amêhên kailangan yo pon êt hên patoro ha unan intoro kamoyu ubat ha habi ni Apo Namalyari. Ya kaalimbawaan yo ay anak ya ampanoho pon ya a ampakagatgat hên mantêg pamangan. Ya labay habiên ya a yo pon mamwangan no hinoy mangêd ya dyag haka no hinoy narawak ya dyag. ¹⁴ Ta ya malalê ya toro ya maialimbawa ha mantêg ya pamangan ay para kanlan manakêm, ta nalêmaw hilay nan mamili no hinoy mangêd ya dyag haka mamalay hên mangara ha alwan mangêd ya dyag.

6

¹ Kabay a tamina orongên bat ya unan intoro kantamo ubat ha habi ni Apo Namalyari ya tungkol kan Apo Jesu-Cristo, noa, paulayan tamo hên mapahanan ya pamangintindi tamo ta êmên kitamo mag-in manakêm. Alwa taminan piorong-orongan hên pag-aralan bat ya unan intoro kantamo, ya dapat paghêhêan hên talibatokan ya pamanayag hên ayn pukat haka dapat maniwala kan Apo Namalyari, ² haka ya toro ya tungkol ha pamawtismo, ya paypalunto hên gamêt no ihalangin hilay binawtismoan, ya pangoman mabiyay hên hilay natsi, haka ya parusa ya ayn anggaan. ³ Kabay ha hawop ni Apo Namalyari, ay pahanan

tamo ya kamwangan tamo ya tungkol ha paniwala kan Apo Jesu-Cristo.

⁴ Ta hilay nanalibokot ha unan intoro kanla ay ahina makaorong hên maniwala kan Apo Jesu-Cristo. Mana hilay nan nahawangan hên Espiritu ni Apo Namalyari haka nadanasan lay nay kapangyarihan na haka ya ayn kapantag ya ingalo na. ⁵ Naranasan la êt no ay-êmên kakangêd ya habi ni Apo Namalyari haka ya kapangyarihan na ya iubuh nay nan ipamwang lano. ⁶ No tinalibatokan lay habayto, ay a hilay na makaorong kan Apo Jesu-Cristo, ta nanad ha impako la yan oman ha koros hên impakarêng-êy ha arapan hên kal-atan.

⁷ An-ingalwan ni Apo Namalyari ya hilay ampaniwala, ya nanad luta ya panay angkauranan, haka angkatuboan hên kal-atan tanaman ya mapakinabangnan. ⁸ Noa, no antumabon ya habaytoy luta hên tanyuong haka kinêw ya nipagdiwi, ay ayn yan pukat. A mabuyot ay ihumpa ya habayto bayo ulamên. Êmbayro êt ay parusaan ni Apo Namalyari hilay nanad hatoy luta ya antumabon.

⁹ Anlugurên naên patêl, êmbayro man ya pamanulat naên, ay angkasigurado naên ya a mal-yari kamoyu ya êmbayro, ta madyanan na kaw ni Apo Namalyari hên ikakangêd yo, ya an-idin na kanlan atsi ha dann hên kaligtasan. ¹⁰ Taganán makatoynungan ya. A na liwaan ya dinyag yo ha ikakangêd na, haka ya pamanlugud yo kana, ya impahlêk yoy na, haka ya an-ipahlêk yo angga amêhên ha pamanawop yo ha kapareho yon pinili na hên mag-in kana. ¹¹ Labay-labay naên dayi hên mahêlêk ha balang miha kamoyu ya ihundo

yoy habaytoy pamanlugud yo angga ha anggaan, ta êmên sigurado yon matanggap ya an-êngganan yo. ¹² A naên labay ya mag-in mabarog kaw ha pamanhumonol kana, ta labay naên hên totoên yo hilay naniwala haka nagtêêh, ya hilay makatang-gap hên impangako na.

Ya impangako ni Apo Namalyari ay sigurado

¹³ Hên nangako ya hi Apo Namalyari kan apo Abraham, ay nanumpa ya ha sarili na ya tuparên nay habayto gawan ayn makapangyarihan kana. ¹⁴ Wani Apo Namalyari kan apo Abraham, “An-ipangako ko kamo ya ingalwan kata haka pakalatên ya mag-in kaapo-apoan mo.”* ¹⁵ Hi apo Abraham ay nagtêêh hên nangênggan hên angga ha natanggap nay habaytoy impangako kana. ¹⁶ No hikitamoy ampanumpa, ay ampanggamit kitamon langan hên mihay makapangyarihan kantamo, haka no main manumpa, ay sigurado ya habayto. ¹⁷ Êmbayro êt, hên nangako ya hi Apo Namalyari kan apo Abraham, ay nanumpa ya, ya tuparên nay habayto. Dinyag nay habayto, ta êmên na maipahlêk kanlan pinangakoan na, ya a ampangoman ya anhabiên na. ¹⁸ Atsi kantamo ya pangako na haka ya humpa na, ya a maoman gawan a ya ampaglaram. Kabay malyarin mag-in makhaw ya nakêm tamo ya tampol hên nagpawahop kana, hên nangênggan ha impangako na kantamo. ¹⁹ Habaytoy an-êngganan tamo kana, ay ampamataniêh hên paniwala tamo. Ta ya paniwalan tamo ay hi Apo Jesus ya nanad nakadann ana

* **6:14** Genesis 12:4, 22:16-17, 25:26.

ha pinagpênlan bayro ha Pinakabanal ya Kuwarto ha Templo ha langit ha arapan ni Apo Namalyari. ²⁰ Nuna yay na bayro hi Apo Jesus hên nag-in mámilatan tamo kan Apo Namalyari ta hiyay nag-in pinakapoon pari hên ayn anggaan, hên nanad ha pangapari ni Melquisedec.

7

Ya tungkol kan Melquisedec ya pari ni Apo Namalyari

¹ Hi Melquisedec* etaman, ay ari ha balayan Salem haka pari ni Apo Namalyari. Hên haton lagi, hên ubat hilan apo Abraham hên nanambut kanlan apat ya ari, ay hi Melquisedec ya nanupa kana haka inhalangin na ya, ya ingalwan na ya ni Apo Namalyari. ² Bayo indin ni apo Abraham kan Melquisedec ya ikamapo hên nakwa na kanlan ari ya nahambut na. (Ya labay habiên hên langan Melquisedec, ay “Ari hên Katoynungan.” Ya labay habiên hên Salem ay “kapatêkbêkan.” Gawan hiyay ari ha balayan Salem, ay hiyay “Ari hên Kapatêkbêkan” etaman.) ³ Ayn inungkat hên tungkol ha toa haka ninuno na. A êt inungkat no nakano yan in-anak o no nakano yan natsi. Ya pangapari na ay nanad ha pangapari nan Anak ni Apo Namalyari ya ayn anggaan.

⁴ Ihipên tamo ya matag-ay ya tungkulan ni Melquisedec, ta hi apo Abraham man, ya ninuno tamo, ay nam-i kana hên ikamapo ha nakwa na kanlan ari ya nahambut na. ⁵ No kaapo-an ni Levi dayi hi Melquisedec, ay maparah

* **7:1** Genesis 14.

tamon maintindihan no awta hiyay dinyanan hên ikamapo ni apo Abraham. Ta hikitamoy Israelita, ay anhumonol ha utoh ya dapat kitamon mam-i hên ikamapo ha angkapopol tamo, haka ha kaganawan pinagpagalan tamo, kanlan kaapo-apoan ni Levi ya magpari kantamo, pare-pareho kitamo man kaapo-apoan ni apo Abraham. ⁶ Noa, hi Melquisedec, ay alwan kaapo-apoan ni Levi, êmbayro man, ay hiyay dinyanan ni apo Abraham hên ikamapo. Haka hiyay nanalangin ya ingalwan ni Apo Namalyari hi apo Abraham agyan hi apo Abraham, ya pinangakoan ni Apo Namalyari hên hato. ⁷ Muwang tamo ya matagay ya tungkulan nan ampanalangin kanan anihalangin na. Bayro tamo mamwangan ya matagay ya tungkulan ni Melquisedec kanan tungkulan ni apo Abraham. ⁸ Haka hilan kaapo-apoan ni Levi ya andyanan hên ikamapo, ay angkamatsi. Noa, hi Melquisedec etaman, ay nanad angkabiyay ya pon, gawan ayn kitamon mabáha ha habi ni Apo Namalyari ya hiya ay natsi. ⁹ Malyari êt habiên ya hilan Levi ya ampananggap hên ikamapo, ay nanad kalamo ni apo Abraham hên nam-in ikamapo kan Melchizedec, ¹⁰ ta hi Levi ay kaapo-apoan ni apo Abraham, haka a ya pon inanak hên nam-i yan ikamapo kan Melchizedec hi apo Abraham.

Ya pangapari ni Panginoon Jesu-Cristo, ay nanad ha ayn anggay pangapari ni Melquisedec

¹¹ Ha pam-i ni Apo Namalyari hên Kautuhan kanlan ninuno tamon Israelita, ay tinalagá na ya hilay kaapo-apoan ni Levi ay mamaala ha

pamiátang kana. Noa, ya pamiátang la ha pangapari la, ay a makapakangêd hên tawo. Kabay kailangan lay pari, ya nanad ha pangapari ni Melquisedec, alwa hên nanad ha pangapari ni Aaron ya kaapo-apoan ni Levi. ¹² Haka no kailangan hên hagilyan ya pangapari, ay kailangan êt hên hagilyan ya Kautuhan tamon Israelita. ¹³⁻¹⁴ Muwang tamo ya nahagilyan ya habaytoy pangapari gawan hi Panginoon Jesu-Cristo ya inhagili ni Apo Namalyari ha pangapari lan kaapo-apoan ni Levi, ay alwan kaapo-apoan ni Levi ta hiyay kaapo-apoan ni Juda. Haka ayn yan hinabi hi apo Moises ya main kaapo-apoan ni Juda ya mag-in pari bayri ha luta.

¹⁵ Nag-in malinaw ya hinagilyan ya manan pangapari, hên nilumatêng ya kaatag ya pari ya nanad kan Melquisedec. ¹⁶ Habaytoy pari ay pinili hên alwan gawan ha ninuno na, ha pamanhumonol ha Kautuhan. Noa, hiyay pinili gawan ha kapangyarihan na hên hinambut nay kamatsan. Hiyay alwan kaatag no alwa hi Panginoon Jesus. (Haka ya habaw hên ubas etaman ya ampihipwak, ay alwan kaatag no alwa ya daya ya in-alimbawa ha habaw hên habaytoy ubas.) ¹⁷ Ta êmên di ya impahulat ni Apo Namalyari ya tungkol kana, “Hika ya mihay pari ya ayn anggaan, hên nanad ha pangapari ni Melquisedec ya ayn anggaan.”

¹⁸ Kabay hinagilyan ya manan utoh hên tungkol ha pangapari ni Levi gawan habayto ay main pamagkulang. Haka habaytoy utoh ay ¹⁹ a nakapakangêd hên tawo ha hêlêk ni Apo Namalyari. Noa, gawan kan Panginoon Jesus ya inhagili

ha pangapari lan kaapo-apoan ni Levi ay ampakarani kitamina kan Apo Namalyari hên ayn pamagkulang ha hêlêk na.

²⁰⁻²¹ Ya pangapari lan kaapo-apoan ni Levi, ay ayn kalamoy pangako. Noa, ya pangapari ni Panginoon Jesus ay main kalamoy humpa ni Apo Namalyari, gawan wani Apo Namalyari,

“Hiko ya Panginoon ya nangako,

haka a mangoman ya ihip ko,

‘Hika ay pari hên ayn anggaan!’ ”†

²² Kabay hi Panginoon Jesus ay nag-in kasiguradoan hên bayoy kahundoan ni Apo Namalyari ha tawo ya mangêd ha unan kahundoan.

²³ Haka mal-at ya kaapo-apoan ni Levi ya honol-honol hên nag-in pari gawan hila ay tawo bat ya main anggaan ya biyay. ²⁴ Noa, ya pangapari ni Panginoon Jesus ay ayn angga, ta hiyay angk-abiyay hên ayn angga. ²⁵ Gawan a ya matsi hi Panginoon Jesus, ay ayn angga ya kapangyarihan na hên mamiligtas kanlan ampaniwala ya hiyay makapaidani kanla kan Apo Namalyari. Gawan hiyay ampamiyay hên ayn angga hên ampakihabi kan Apo Namalyari hên para kantamo.

²⁶ Kabay hiyay pinakapoon pari ya kailangan tamo ya banal, ya taganán ayn kapintasan. Hiyay alwan nanad kantamo ya makasalanan, haka hiyay dinyanan kapangyarihan ya ayn kapan-tag ha langit. ²⁷ Hiyay alwan nanad kanlan pinakapoon pari ya ampamiátang hên allo-allo, hên para ha sarili lan kasalanan, haka para ha

† **7:20-21** Awit 110:4.

kasalanan lan kaatag. Ta minghan nan bat in-átang ya sarili na para ha kasalanan tamo, haka hukad ya habayto. Ahina hên kailangan omanên o pahanan pon ya habayto. ²⁸ Ha pamanhumonol ha Kautuhan ni apo Moises, ay tawon bat, ya main pamagkulang kan Apo Namalyari ya pinili hên mag-in pinakapoon pari. Noa, gawan ha bayoy kahundoan ni Apo Namalyari ya main humpa, ay pinili nay Anak na hên mag-in pinakapoon pari, ya banal hên angga-angga.

8

Hi Apo Jesu-Cristo ya mámilatan ha bayoy kahundoan ni Apo Namalyari ha tawo

¹ Habaytsi ya maalagá ya labay naên hên mamwangan yo: ha dapit panabtab ni Apo Namalyari ha langit, ay main kitamon banal ya pinakapoon pari ya ampamaala hên kalamo ni Apo Namalyari. ² Yabay ya hi Apo Jesus ya pinakapoon pari ya ampaghuyoy na ha mantêg pagsimbaan ha langit ya dinyag ni Apo Namalyari, alwan tawo.

³ Di ha luta, ya balang pinakapoon pari, ay main tungkulan hên mam-in digalo haka mamiátang kan Apo Namalyari, ta êmên mapatawad ya kasalanan. Kabay kailangan ni Panginoon Jesus, ya pinakapoon pari tamo, hên main yan iátang.*

⁴ Noa, ya pangapari na ay alwan bayri ha luta, ta no atsi ya pon dayi di ha luta, ay alwa yan pari, gawan main nanan pari ya ampamiátang bayri ha

* **8:3** Hi apo Jesus etaman, ay alwan ayop ya in-átang na, ta indin nay lawini na. Mabáha ya habayto ha Hebreo 9:12.

pamanhumonol ha Kautuhan ni apo Moises. ⁵ Ya pamaghuyo la ay atsi ha pagsimbaan ha luta, ya nanad aninon bat hên mantêg pagsimbaan kan Apo Namalyari ha langit. Ta hên ipairêng na dayi ni apo Moises ya toldan pagsimbaan di ha luta, ay impapaka-utoh kana ni Apo Namalyari, ya wana, “Sakto mon ipairêng ya impahlêk ko kamo bayro ha tawgtug.”† ⁶ Noa, ya pamaghuyo ni Apo Jesus ay mangêd ha pamaghuyo lan kaapo-apoan ni Levi, gawan hi Apo Jesus, ay màmilatan ha bayoy kahundoan ni Apo Namalyari ha tawo. Ya bayoy kahundoan ay mangêd ha unan kahundoan haka main yan kalamoy pangako ya mangêd ha unan pangako.

⁷ No ayn dayin pamagkulang ya unan kahundoan, ay ahina dayi hên kailangan hên hagilyan hên bayo ya habayto. ⁸ Noa, impamwang ni Apo Namalyari ya main pamagkulang ya hilay Israelita ha pamanhumonol ha unan kahundoan, ta wana,

“Lumatêng ya allo, ay manyag akon bayoy kahundoan kanlan kaapo-apoan ni apo Jacob, hilay ampaidi ha Israel haka hilay ampaidi ha Juda.

⁹ Habaytoy alwan nanad ha kahundoan ko ha ninuno la, hên inligtas ko hila ha pangaipoh la ha bansan Egipto.

A la hinonol ya kahundoan naên, kabay pinaulayan ko hilay na.

¹⁰ Habaytsi ya mag-in kahundoan ko kanlan Israelita, lumatêng ya allo, ay itanêm koy utoh ko ha ihip la,

† 8:5 Exodo 25:40.

ta êmên habaytoy nay labay lan honolên.
 Hikoy mag-in Diyos la,
 haka hilay mag-in anak ko.

¹¹ A lay na kailangan hên miaaral.

A lay na êt hên kailangan hên habiên ha kapareho
 la, ya ‘Dapat mon kilalaên ya Panginoon, ya
 hiyay Diyos.’

Ta kanan habayto ay maubuh hilan makamwang
 kangko, hinoman ya tungkulan la ha biyay.

¹² Ta patawarên ko hila ha pamanyag lan
 karawakan,

haka liwaan koy kasalanan la.”‡

¹³ Ha pangungkat ni Apo Namalyari hên bayoy
 kahundoan, ay labay habiên, ayn nanan pukat
 ya unan kahundoan, gawan habayto ay maranin
 maplak.

9

Ya pagsimbaan bayri ha luta haka ha langit

¹ Ha unan kahundoan ni Apo Namalyari, ay
 mal-at ya patakaran no ay-êmên ya pamagsimba
 kana, haka tungkol ha tolda ya pagsimbaan kana.

² Habaytoy toldan pagsimbaan, ay main loway
 kuwerto ya pinagpênlan ya ilwangan. Ya unan
 kuwerto ya howênên, ay ambaêgên Kuwerto ya
 Banal. Atsi bayro ya paybul-ihan solo, haka ya
 lamisa ya nag puto, ya in-átang kan Apo Namal-
 yari. ³ Main makogpaw ya takop ya pinagpênlan
 bayro ha ikalwan kuwerto ya pagsimbaan ya atsi

‡ **8:12** Jeremias 31:31-34.

ha pinakalalê, ya ambaêgên Kuwerto ya Pinakabanal. ⁴ Atsi bayro ya gintoy paybul-ihan* hên paypaahukan hên pabango ha pamagsimba kan Apo Namalyari. Atsi êt bayro ya Baol hên Kahundoan, ya nilatopan hên ginto. Bayro ha lalên Baol ay nag silyaw ya dyag ha ginto ya nag laman hên habaytoy pamangan ya ubat ha langit ya ambaêgên manna. Atsi êt bayro ha Baol ya têtên ni Aaron ya nanlanubu, haka ya pinipakay bato ya pinamidukitan hên Kautuhan ni Apo Namalyari. ⁵ Ha babo hên takap hên habaytoy Baol, ay main impairêng ya nanad loway anghel† ya nag pakpak, ya pamaptêg ya atsi bayro hi Apo Namalyari. Angkahalokoban hên pakpak la ya takap hên habaytoy Baol, ya logal ya pamakikwaan ingalo. Noa, a naên pon iubuh hên maipalinaw ya habayto di ha hulata amêhên.

⁶ Êmbayro ya pangadyag ha lalên tolda ya pagsimbaan kan Apo Namalyari. Allo-allo hilan hinumwên ha unan kuwerto hilay pari ta bayro lan andaygên ya tungkulan lan magsimba. ⁷ Noa, ya pinakapoon pari bat ya nakahowên ha ikalwan kuwerto haka minghan bat ha mihay taon. A ya nakahowên no ayn yan anggêtan hên daya hên ayop ya iátang, ta êmên kikwan patawad ha kasalanan na, haka kasalanan nan kapareho nan Israelita, ya a la tinalagá. ⁸ Ha êmbayro, ay anipalinaw nan Espiritu ni Apo Namalyari, ya ayn bat ampakaarap kan Apo Namalyari no a maoman ya unan utoh hên tungkol ha pagsimbaan.

* **9:4** Hêlkên ha panlêkan labay habiên hên habi. † **9:5** anghel: ya nakahulata ay kerubin. Hêlkên ha panlêkan labay habiên hên habi.

⁹ Habaytoy toldan pagsimbaan ha luta ay mapangwaan tamon aral amêhên. Habaytoy pam-in digalo haka pangiatang ta êmên mapatawad ya kasalanan lan nakadyag kasalanan, ay a makapatêkbêk hên nakêm lan ampagsimba gawan a hila makaalîh hên kasalanan. ¹⁰ Habaytoy utoh ay panay tungkol bat hên lawini hên nanad ha hinoy bawal hên tungkol ha pamangan, inêmên haka pamaglinis hên lawini. Habaytoy dapat honolên angga ha a pon indin ni Apo Namalyari ya bayoy kahundoan.

¹¹ Noa, amêhên nilumatêng hi Apo Jesu-Cristo, hên nag-in pinakapoon pari tamo haka magbêlêkêbêk ha bêkê tamo ya kangêran ya ubat ha bayoy kahundoan. A ya ampaghuyo ha pagsimbaan lan ninuno, ta atsi yay na ha langit ha mantêg pagsimbaan kan Apo Namalyari. Habaytoy mangêd ha pagsimbaan lan ninuno gawan a ya dinyag hên tawo haka ayn ya di ha luta ta atsi ya bayro ha langit. ¹² Ya pamanhumwên na bayro ay minghan bat, haka alwan gawan ha daya hên kambing o biseron baka, noa, ha sarili nan daya, ya pamayad hên parusan kasalanan tamo ta êmên kitamo miligtas hên angga-angga. ¹³ Main pukat ya inwihik ya daya hên kambing, baka haka abo hên in-ulam ya biseron baka, ya inwihik ha ninuno tamo. Habaytoy nakalinis kanla ha kaganawan dinyag lay nakarêmêk kanla, ta êmên matanggap ni Apo Namalyari ya pamagsimba la.† ¹⁴ Noa, taganán makapangyarihan ya daya ni Apo Jesu-Cristo kanan daya lan habaytoy ayop. Awo, gawan bay, ha kapangyarihan nan Espiritu

† 9:13 Bilang 19:1-18.

ni Apo Namalyari, ya ampamiyay hên ayn angga, ay indin ni Apo Jesu-Cristo ya biyay na, ya ayn kapintasan. Habaytoy daya na ay nakalinis hên nakêm tamo ha kaganawan dinyag tamo ya ayn pukat. Kabay makapagsimba kitamo kan Apo Namalyari ya angkabiyay.

¹⁵ Kabay hi Apo Jesu-Cristo ay màmilatan bayro ha bayoy kahundoan ni Apo Namalyari ha tawo, ta êmên hikitamoy pinili ni Apo Namalyari hên mag-in kana, ay madyanan biyay ya ayn anggaan. Habaytoy malyari gawan ha pangamatsi na, ya nangakbus kantamo ha parusa hên kasalanan tamo, ya a kitamo hinumonol ha unan kahundoan.

¹⁶ Habaytoy nanad ha mihay mabandi ya main hulat no hinoy pamibalagan nan pibandian na no matsi ya. Ayn makinabang hên habayto angga ha mapaptêgan ya natsi yay nay mabandi, ¹⁷ ta habaytoy hulat ay ayn pukat kaban angkabiyay pon ya mabandi. ¹⁸ Êmbayro êt ha unan kahundoan, main pinatsi, bayo nagkamain alagá ya habaytoy kahundoan. § ¹⁹ Alimbawa hi apo Moises hên naipamulah nay Kautuhan kanlan kapareho nan Israelita, ay nangwa yan daya hên kambing haka biseron baka ya pinatsi la, bayo pinahanan nan lanêm. Nangwa yan naorit ya habot tupa ya impêtêh na ha yagaw hên isopo haka na indêrê ha daya ta inwihik na ha tawo haka ha naka-tsil-tsil ya papel ya pinangihulatan

§ **9:18** Ha kaugalian lan Israelita, ay no main lowa kanla ya main kahundoan, ay mamatsi hila pon hên hinon ayop ta êmên magkamain pukat ya habaytoy kahundoan. Genesis 15.

hên Kautuhan. ²⁰ Kaban andaygên nay habayto ay wani apo Moises, “Hata daya ay pamaptêg ya maalagá ya hata kahundoan ya an-ipahonol kamoyu ni Apo Namalyari.” ²¹ Winihikan na êt ya toldan pagsimbaan la kan Apo Namalyari haka ya anggamtên la ha pamagsimba la. ²² Ha pamanhumonol ha Kautuhan, ay ayn angkalinisan, no ayn pon ipadaya ya ayop. Êmbayro etaman ayn kapatawaran ha kasalanan no ayn ipadaya.*

²³ Habaytoy toldan pagsimbaan ay nanad aninon bat hên mantêg pagsimbaan kan Apo Namalyari ha langit. Êmbayro man, ay habaytoy kailangan hên malinisan hên dayan ayop, kabay habayto etaman ya mantêg pagsimbaan kan Apo Namalyari ha langit, ay kailangan hên daya ni Apo Jesu-Cristo ya maalagá ha dayan ayop. ²⁴ Ta mantêg pagsimbaan kan Apo Namalyari ha langit ya hinowênan ni Apo Jesu-Cristo hên nag-in mamilatan kantamo hên angga-angga. A ya hinumwên ha pinakalalên pagsimbaan ha luta, ya nanad aninon bat hên mantêg pagsimbaan. ²⁵ Ya dinyag ni Apo Jesu-Cristo, ay minghan bat, alwan nanad kanlan pinakapoon pari ya taon-taon hên ampantan hên daya hên ayop ha Pinakabanal ya Kuwerto ya atsi ha pagsimbaan lan ninuno. A na kailangan hên pioman-oman hên mamiátang lawini na. ²⁶ Ya pamiátang nan sarili na, ay minghan bêngat, haka hêpat ya habayto hên angga ha anggaan hên luta. No alwa dayi hên êmbayro, ya minghan bêngat, ay kailangan dayi ya paoman-oman ya pangamatsi na paubat hên dinyag ya luta ta êmên maalíh

* **9:22** Levitico 17:11.

ya kasalanan. ²⁷ Tinalagá ni Apo Namalyari ya maubuh kitamon matsi hên minghan bêngat, bayo hatolan ana. ²⁸ Êmbayro êt hi Apo Jesu-Cristo ay minghan bat hên natsi ha pangalíh hên kasalanan hên kal-atan. Kabay ha pag-orong na di ay a yay nan matsin oman gawan ha kasalanan tamo, noa, mag-orong ya, ta êmên na kowên hilay taganán ampangênggan kana.

10

Ya pamiátang ni Apo Jesu-Cristo hên sarili na, ay ayn kapantag

¹ Ya Kautuhan ni apo Moises, ay nanad aninon bat hên kangêran ya antanggapên tamo gawan kan Apo Jesu-Cristo, haka habaytoy pangiatang hên taon-taon, ta êmên mapatawad ya kasalanan lan nakadyag kasalanan, ay a makapibanal hên nakêm lan ampagsimba hên angga-angga. ² No ampakaalíh dayi hên kasalanan hên angga-angga, ya pangiatang la, ay a hila dayin angkabyatan ha kasalanan la, haka itêgên la dayi ya pangiatang la. ³ Noa, ha kaptêgan, ay habaytoy pangiatang la hên taon-taon, ay ampamipaihip kanla ya makasalanan hila. ⁴ Ta ya daya hên baka o kambing, ay taganán a makaalíh hên kasalanan.

⁵ Kabay hên nilumatêng yay na bayri ha luta hi Apo Jesu-Cristo, ay wana kan Apo Namalyari, ya Tatang na,

“A mo labay ya hinon ayop o kaatag pon ya aniátang kamo hên tawo,
kabay pinaglêan mo kon lawini ya panluta.

⁶ Taganán a mo an-ikahigla ya hinon ayop ya ulamên hên pangiátang ha pamakikwan patawad ha kasalanan.

⁷ Bayo wangko, ‘Apo Namalyari, atsi ko di, hên manyag kalabayan mo, hên nanad ha nakahulat ha Kahulatan ya impahulat mo, ya tungkol kangko.’ ”*

⁸ Pakaihipên tamo ya hinabi ni Apo Jesu-Cristo. Wana ya a na taganán labay ni Apo Namalyari ya hinon ayop o kaatag ya an-iátang, haka a na etaman labay-labay ya hinon ayop ya ulamên ha pamakikwan patawad ha kasalanan, habayto man ay in-átang ha pamanhumonol ha Kautuhan.

⁹ Bayo wana êt, “Haka atsi ko di, hên manyag kalabayan mo.” Ha pangahabi nan habayto ay malinaw ya hinagilyan ni Apo Namalyari ya kamatsan ni Apo Jesu-Cristo ha manan an-iátang.

¹⁰ Haka hinonol ni Apo Jesu-Cristo ya kalabayan ni Apo Namalyari. Miminghan nan in-átang ya sarili na haka hikitamoy niluminis ha kasalanan tamo, hên dinyag hên ayn kapintasan ha arapan ni Apo Namalyari.

¹¹ Ha manan kahundoan ay allo-allo hilan nakairêng hilay pari hên antuparên ya tungkulan la. Panay hilan ampamiátang hên a ampakaalíh hên kasalanan. ¹² Noa, hi Apo Jesu-Cristo, ay kaminghan nan in-átang ya sarili na ta êmên maalíh ya kasalanan hên angga-angga. Hên nayari nay na ya habayto, ay nikno yay na ha dapit panabtab ni Apo Namalyari hên ampamaala hên kalamo na. ¹³ Bayro nay nan an-êngganan hên angga ha

* **10:7** Awit 40:6-8.

mapahambut ni apo Namalyari ya kapatsi na.
¹⁴ Kaminghan nan in-átang ya sarili na ta êmên na hila dinyag banal hên angga-angga, ya hilay pinili ni Apo Namalyari hên impapawa hên mag-in kana.

¹⁵ Haka ya Espiritu ni Apo Namalyari, ay ampamaptêg hên habayto kantamo gawan ha impahulat na, ya êmên di,

¹⁶ “Wanan Panginoon, ‘Habaytsi ya mag-in kahundoan ko kanlan Israelita lumatêng ya allo: Itanêm koy utoh ko ha ihip la, ta êmên habaytoy nay labay lan honolên.’ ”†

¹⁷ Bayo wana êt,

“Haka liwaan kinay kasalanan la haka pamanyag lan karawakan.”

¹⁸ Kabay no napatawad ya kasalanan, ay malinaw ya ahina kailangan hên mangiátang.

Ampakapakidani kitamina kan Apo Namalyari

¹⁹ Hikaw ya patêl ko ha Panginoon, gawan ha daya ni Apo Jesus, ay makhaw ya nakêm taminan makiarap kan Apo Namalyari, hên nanad ha ampakahowên kitamina ha Kuwarto ya Pinakabanal. ²⁰ Ta ha pamiátang nan lawini na, ay nanad nawakwak hên naloat ya makogpaw ya takop ya pinagpênlan bayro ha pinakabanal ya kuwarto.‡ Kabay nakaloat ya bayoy dann ya palako kan Apo Namalyari. Habaytoy dann ay ayn kaatag no alwan hi Apo Jesus ya ampamiyay hên ayn angga.

²¹ Hiyay pinakapoon pari tamo ya ampamaala ha pamilya ni Apo Namalyari. ²² Kabay dapat boon nakêm haka nataniêh ya paniwala tamo

† **10:16** Jeremias 31:33. ‡ **10:20** Marcos 15:38.

ha pamakiarap kana. Ta ya muwang tamo ay nalinisan kitamina ha balang kasalanan ta nanad winihikan daya na, ya karawakan nakêm tamo, haka nanad nalinisan ya lawini tamo hên lanêm ya ayn kapantag ha kalinawan. § ²³ Pakataniêhên tamoy pamagtsiwala tamo kana, ya main kitamon maêngganan kana hên ayn pamag-alangan, gawan hi Apo Namalyari ya nangako, ay tapat. ²⁴ Haka pakaihipên tamo no ay-êmên kitamon mapukaw hên kaihipan hên kapareho tamo hên milulugud haka manyag kangêran. ²⁵ Haka paan tamon tuwarên ya kaatag ya ahinan ampi-tsi-tsipon hên magsimba, noa, kailangan mipapakhaw kitamon nakêm ha miha ta miha, laloy na amêhên, ta angkahêlêk tamina ya marani yanay pamag-orong hên Panginoon.

²⁶ No muwang tamina ya kaptêgan ya tungkol kan Apo Jesus, bayo ihundo tamo pon êt ya pamanyag kasalanan, ay ayn nanan maiátang ha ikapatawad hên kasalanan tamo. ²⁷ Ta ya maêngganan tamo, ay kapapalimoy kaparusaan ha apoy ya man-alob, ya mangulam ha kaganawan ya nag-in kapatsi ni Apo Namalyari. ²⁸ Ihipên tamo ya pinatsi hên ayn ingalo ya hinoman ya nanalanghang ha Kautuhan ni apo Moises, no main lowa o tatloy tistigos ya namaptêg ha dinyag nay kasalanan.* ²⁹ Mabyat pon bayro ya pamarusa ha kaganawan ya naniwala pon bayo nanalibokot ha Anak ni Apo Namalyari. Ta ha pamanalibokot la, ay intad lan ayn pukot ya daya

§ **10:22** Exodo 29:21, Exodo 29:4, 30:17-21, 40:30-32, Ezekiel 36:25.

* **10:28** Deuteronomio 17:2-7.

na, ya namaptêg ha bayoy kahundoan ya nangalíh hên kasalanan la hên naniwala hila. Haka ha dinyag lan habayto, ay minusmus la êt ya Espiritu ni Apo Namalyari, ya nangingalo kanla. Kabay taganán mabyat ya parusa kanla. ³⁰ Ta muwang tamina ya kapangyarihan ni Apo Namalyari ya naghabi, “Hiko ya manumbah, hên mamarusa kanla.” Haka wana êt, “Hiko ya Panginoon ya manatol ha pinili ko hên mag-in maának ko.”† ³¹ Taganán kapapalimo hên malatngan ya pamarusa ni Apo Namalyari ya angkabiyay hên ayn angga.

³² Noa, ihipên yo hên haton babayo kaw hên naniwala kan Apo Jesu-Cristo, ya nadanasan yo man hên hadyay pamairap, ay nagtêêh kaw. ³³ Ha arapan hên kal-atan, ay minusmus kaw, haka pinairapan. Bayo no êmbayroy dinyag la ha kalamo yo, ay andamayan yo hila etaman. ³⁴ Ta iningalwan yo hilay inhukul gawan ha paniwala la kan Apo Jesu-Cristo. Haka hên main nangayun bandi yo, ay pinaulayan yo hila hên main kahiglaan, gawan muwang yo, ya ha langit ay main kaw hên matanggap ya ayn angga ya mangêd ha bandi. ³⁵ Kabay pataniêhên yoy paniwala yo kan Apo Namalyari, gawan main kaw hên maêngganan kana ya primyo ya ayn kapantag ha kangêran. ³⁶ Dapat kaw hên mag-in mapagtêêh ha pamanhumonol yo ha kalabayan ni Apo Namalyari, ta êmên yo matanggap ya impangako na. ³⁷ Gawan main yan impahulat ya wana, “Marani yanay pamanlumatêng nan habaytoy

† 10:30 Deuteronomio 32:5-6.

lumatêng.

A nan paulayan ya main mangabala ha paman-lumatêng na.

³⁸ Hilay an-itad kon ayn kasalanan, ay dyanan biyay ya ayn angga gawan ha paniwala la.

Noa, hilay manalibokot ay a ko an-ikahigla.”‡

³⁹ Habaytoy hinabi ni Apo Namalyari, noa, hikitamo etaman, ay alwa kitamon kalamo lan ampanalibokot ya ipapawa kan Apo Namalyari hên angga-angga, ta hikitamoy kalamo lan main paniwala ya dyanan biyay ya ayn angga.

11

Ya paniwala ya ayn kapantag

¹ Ya paniwala, ay kasiguradoan ya matupad ya an-êngganan tamo, agyan a tamo pon angkahêlêk ya habayto. ² Gawan bat ha paniwala lan ninuno tamo, ay hilay ingkahigla ni Apo Namalyari.

³ Gawan ha paniwala tamo kan Apo Namalyari, ay angkaintindihan tamo ya hên ayn pon angkahêlêk, ay dinyag nay luta ya angkahêlêk, ha habi nan bat.

⁴ Ihipên tamo hilay ninuno tamo ya ingkahigla ni Apo Namalyari. Alimbawa hi Abel, gawan ha paniwala na kan Apo Namalyari, ay mangêd ya átang na kanan in-átang hên kaka na hi Cain. Gawan habayto ay hiyay intad ni Apo Namalyari hên ayn kasalanan. Muwang tamo ya habayto gawan tinanggap ni Apo Namalyari ya átang na. Natsi ya man hên haton lagi, ay mamwangan tamo êt kana ya dapat magkamain kitamon paniwala.

‡ **10:38** Isaias 26:20; Habacuc 2:3-4. Hêlêkên etaman ha Roma 1:17 haka Galacia 3:11.

⁵ Hi Enoc etaman, gawan ha paniwala na kan Apo Namalyari, ay a ya natsi. Hên angkabiyay ya pon, ay hiyay gintan ni Apo Namalyari ha langit, kabay hiyay ahina angkahêlêk ha luta.* Impahulat na êt ni Apo Namalyari, ya ingkahigla na hi Enoc, hên angkabiyay ya di ha luta hi Enoc. ⁶ Noa, no ayn kitamon paniwala, ay a kitamo ampakapahigla kan Apo Namalyari, ta no makiingalo kitamo kana, ay kailangan hên maniwala ya taganán main Diyos, haka tumbahan nan kangêran ya kaganawan ampakapakikwanan hên makamwang kana.

⁷ Hi Noe etaman, gawan ha paniwala na kan Apo Namalyari, ay ginilam nay impamwang ni Apo Namalyari kana, ya manyag yan barko, ta êmên hiya haka ya ahawa na haka maának na, haka hilay manuyang na ay miligtas.† Gawan ha paniwala na ay hiyay intad ni Apo Namalyari hên ayn kasalanan, haka nag-in malinaw ya dapat parusaan hilay a nagpalokop kan Apo Namalyari.

⁸ Hi apo Abraham etaman, gawan ha paniwala na kan Apo Namalyari, ay hinonol na êt ya utoh ni Apo Namalyari kana. Ta hên hiyay in-utoh ha logal ya impangako kana, ay nammita ya, a na man muwang no ay-iri ya lakwên na. ⁹ Gawan ha paniwala na, ay nagtêêh yan nagbuyot hên nagpaidi ha tolda bayro ha logal ya impangako kana ha kaatag ya bansa. Êmbayro êt hên nagpaidi ha tolda, ya anak na hi Isaac haka hi Jacob ya apó na, ya kapareho ni apo Abraham hên pinangakoan ni Apo Namalyari hên habaytoy logal. ¹⁰ Nagtêêh

* **11:5** Genesis 5:24. † **11:7** Genesis 6:9 angga ha 8:22.

ya bayro hi apo Abraham, gawan an-êngganan nay paidyanan na ha napah-êy ya balayan ha langit, ya tinalagá, haka impairêng ni Apo Namalyari.

¹¹ Hi Sara‡ etaman, ya ahawa ni apo Abraham, ay gawan ha paniwala na, ya hi Apo Namalyari ay mapaypaniwal-an, ay nagkaanak ya, layuh ya man haka toa hilay nay miahawa. ¹² Agyan êndat ni apo Abraham ya a yay na magkaanak gawan mantêg yay nan toa, ay hiyay nag-in ninuno hên kal-atan ya a makwan mabilang êmên ha kal-at hên bêtêwên ya angkahêlêk ha langit haka baláh ha laylay dagat.

¹³ Hilay habaytoy inungkat ko, ay naniwala pon hên hilay natsi. A la man nakwa ya impangako kanla ni Apo Namalyari kaban angkabiyyay hila pon, ay nanad lay na hên angkahêlêk ya habayto ha marayo, gawan ha paniwala la. Impamwang la ya hata luta ay alwa lan mantêg paidyanan. ¹⁴ Malinaw ya hilay êmbayroy pangahabi, ay main an-êngganan ya mantêg lan paidyanan ha langit. ¹⁵ Alwan ubatan la ya labay lan orongên, ta main hila man hên panaon hên mag-orong bayro, ay a hila nag-orong. ¹⁶ Noa, ya labay-labay lan lakwên, ay mangêd pon bayro ha ubatan la. Yabay ya balayan ha langit. Kabay a ya marêng-êy hi Apo Namalyari hên hiyay baêgên lan Diyos la. Muwang tamoy habayto ta pinangil-an na hilan balayan.

¹⁷ Nahêlêk etaman ya nataniêh ya paniwala ni apo Abraham, hên hiyay in-utoh ni Apo Namalyari hên iátang ya anak na hi Isaac. Hiyay a nanalanghang kan Apo Namalyari, hi Isaac man

‡ 11:11 Genesis 18:15; 21:1-2.

ya kamiha-mihaan nan anak ya impangako[§] kana ni Apo Namalyari, hên wana, ¹⁸ ya hi Isaac ya mag-in ninuno hên kaapo-apoan na. ¹⁹ Naniwala ya, ya biyayên nan oman ni Apo Namalyari hi Isaac. Haka nanad biniyay yan oman hi Isaac, gawan no a ya dayi binawal ni Apo Namalyari, ay pinatsi nay na dayi hi Isaac.

²⁰ Hi Isaac etaman, ay gawan ha paniwala na kan Apo Namalyari, ay inhalangin* na hilay anak na, hi Jacob haka hi Esau, ya ingalwan hila dayi ni Apo Namalyari ha arapên la.

²¹ Hi Jacob etaman, bayo ya natsi, ay gawan ha paniwala na kan Apo Namalyari, ay inhalangin† na ya loway anak ni Jose, ya ingalwan hila dayi ni Apo Namalyari ha arapên la. Bayo nagtêkên hi Jacob, haka sinimba na hi Apo Namalyari.

²² Hi Jose etaman, hên marani yay nan matsi, ay gawan ha paniwala na kan Apo Namalyari, ay impamwang nay pag-alíh lan Israelita ha bansan Egipto, haka namiutoh ya kanla, ya ha pag-alíh la ha bansan Egipto, ay gêtan lay but-o na hên iilbêng ha logal ya lakwên la.

²³ Hilay toa etaman ni apo Moises, gawan ha paniwala la kan Apo Namalyari, ay a hila nalimo hên nanalanghang ha utoh‡ hên ari ya dapat patsên ya kapianak ya lalaki. Hên nahêlêk lay mahampat ya nag-in anak la, ay intago la hi Moises hên tatloy buwan.

²⁴ Hi Moises etaman, ay hiyay hinayhay hên anak ni Faraon, ya ari. Noa, hên nagkanakêm

§ 11:17 Genesis 22:1-19. * 11:20 Genesis 27:1-40. † 11:21 Genesis 48:1-20. ‡ 11:23 Exodo 2:1-10.

yay na, ay gawan ha paniwala na kan Apo Namalyari, ay tinalibatokan nay habayto, ²⁵ ta êmên na makalamo hilay pinili ni Apo Namalyari hên mag-in anak na, hadyay kairapan man ya angkaranasan la, kanan magpakapda hên manyag kasalanan, ta muwang na ya a mabuyot ya habaytoy kahiglaan. ²⁶ Ta inihip na, ya mangêd ya magdanas yan pammusmus gawan ha paniwala na ha Mesias, ya impangakon Mámiligtas, kanan iubuh kana ya pibandian ha bansan Egipto, ta an-êngganan nay matanggap na ha langit.

²⁷ Gawan êt ha paniwala na kan Apo Namalyari, ay nag-alíh ya ha Egipto, hên a nalimo ha huluk nan ari. Ta nanad nay nan angkahêlêk hi Apo Namalyari ya a angkahêlêk. ²⁸ Gawan êt ha paniwala na kan Apo Namalyari, ay hinonol nay in-utoh§ kanla ya mamatsi hilan tupa, ta ipunih lay daya ha kabat hên bali la. Dinyag lay habayto, haka hên nagdann bayro ya anghel hên kamatsan, hên patsên ya punganay lan Egipcio, ay a natsi ya punganay lan Israelita.

²⁹ Hila etaman ya Israelita, gawan ha paniwala la kan Apo Namalyari, ay nakabatah hila ha bonak hên Dagat ya Naorit ya pinamala ta êmên hila nakadann. Noa, hên magbatah dayi hilay Egipcio, ya ampangorong kanla, ay nilêmêh hila gawan nag-orong ya lanêm.

³⁰ Gawan êt ha paniwala la kan Apo Namalyari, ay nigêyma ya katag-ayan bakod ya dyag ha bato ya nakapalibot ha balayan Jerico* pangayari lan

§ **11:28** Bayron nag-umpisa ya Pistan Pangaligtas ha Egipto.

Exodo 12:1-36. * **11:30** Josue 6:1-21.

nilibot hên pitoy allo. ³¹ Hi Rahab† etaman, ya taga-Jerico, agyan miha yan hostis, ay a ya pinakilamo kanlan a naniwala kan Apo Namalyari ya pinatsi. Gawan ha paniwala na kan Apo Namalyari, ay hiyay nanawop kanlan nangimaton, ya in-utoh ni Josue ha Jerico.

³² Gawan ha paniwala la kan Apo Namalyari, ay kal-atan kapapaêpapah ya dinyag lan Gideon, Barak, Samson, Jefte, David, Samuel, haka hilay màmipamwang hên an-ipaihip kanla ni Apo Namalyari. Noa, kulang ya panaon hên unghatên ya habayto ya tungkol ha nag-in biyay la. ³³ Mal-at ya nadyag lan habayto gawan ha paniwala la. Ya kaatag kanla, ay nanambut ha kal-atan bansa. Ya kaatag ay namaala hên main katoynungan. Ya kaatag ay nakatanggap hên impangako kanla. Ya kaatag etaman ay nakapa-tsikum hên bêbêy leon. ³⁴ Ya kaatag ay nakaparê hên apoy ya mamaalob. Ya kaatag êt ay naligtas ha tabtában. Ya kaatag ay pinakhaw, haka ya kaatag ay nag-in makhaw ha pamakilaban kabay angkaipaplag lay kal-atan hundaloh lan kaatag ya bansa. ³⁵ Main hên babayi ya kinamatsan, ya biniyay oman ya habaytoy anlugurên la.‡

Main kaatag ya natsi ha hadyay pamairap kanla, gawan a la impuglaoh ya paniwala la kan Apo Namalyari. A la impuglaoh ya paniwala la gawan labay la hên madyanan biyay ya ayn angga ha langit. ³⁶ Main kaatag ya pinairapan hên minusmus, haka dinapi. Kaatag pon ay inhukul hên nakagapoh hên taykala. ³⁷ Main kaatag ya

† **11:31** Josue 2:11-22 haka 6:22-25. ‡ **11:35** 1 Hari 17:19-24 haka 2 Hari 4:18-37.

pinatsin pinagbabato. Ya kaatag ay nilagari hên pinakay lawini. Ya kaatag êt ay pinatsi ha êtak. Hilay kaatag ay pinaalíh ha balayan la. Dinanas la ya hadyay pamagkulang ha kaganawan kailangan. Nakatakop hila tanan katat hên tupa haka kambing hên nagdanas hên hadyay pamairap. ³⁸ Nanad alwan hêpat kanla hên paidi hên kalamo lan a nagpalokop kan Apo Namalyari. Kabay nikotawkotaw hila hên napaidi ha kabalalah-balahan, ha tinatawgtug, nilêyang-lêyang haka ha tinanil-tanil.

³⁹ Ingkahigla hila ni Apo Namalyari gawan ha paniwala la. Noa, a la pon nakwa ya impangako kanla ni Apo Namalyari, hên angkabiyay hila ha luta, ⁴⁰ gawan tinalagá ni Apo Namalyari ya hikitamamo etaman, ay makalamo ha impangako na, ya ayn kapantag ha kangêran, ta êmên hila haka hikitamamo ay parepareho hên mag-in ganap.

12

Dapat palokop kan Apo Namalyari ya Tatang tamo

¹ No ialimbawa tamo ya pamanhumonol tamo kan Apo Namalyari ha hali-tagtágan, ay hilay habayto ya inungkat ya nananiêh ya paniwala kan Apo Namalyari, ay nilatêng hilay na ha anggaan hên hali-tagtágan. Haka nanad nakapalibot hilan kal-atan hên ampamantay kantamo ha pamaki-hali-tagtagan tamo. Kabay kailangan tamon paghêhêan hên alihên ya pamanyag kasalanan, ta êmên ayn makahabkol ha pamagtêh tamo ha pamaki-hali-tagtagan, ta êmên tamo maabutan ya anggaan. ² Dapat panay tamon ihipên hi Apo Jesus, ya ampangubatan hên

paniwala tamo haka ya ampamataniêh hên paniwala tamo hên angga ha ayn pamagkulang ya habayto. Impahlêk na kantamo no ay-êmên ya pamagtêêh na hên hiyay impako ha koros, hên a na ingkarêng-êy ya habayto ta an-êngganan nay mag-in kahiglaan na ha langit. Haka ampikno yay na ha dapit panabtab ni Apo Namalyari hên ampamaala hên kalamo na.

³ Dapat tamon ihipên ya pamagtêêh ni Apo Jesus ha hadyay pamanalanghang kana hên hilay mapanyag kasalanan, ta êmên a kitamo mahiraan nakêm, haka a kitamo humawa hên humonol kana. ⁴ Ha pakikwanan yon manambut ha kasalanan, ay a êt niabot ha ikamatsi yo, ya pamakilaban yo. ⁵ Kayno naliwaan yoy nay impahulat ni Apo Namalyari kamoyun maának na, ya dapat mag-in aral kamoyu, ya wana,

“Anak ko, paan mon daygên ngaw-ngaw ya pamarala na kamo hên Panginoon, haka paan kan mahiraan nakêm no an-itoynong na ka.

⁶ Ta amparal-an ni Apo Namalyari ya hilay anlugurên na,

haka an-itoynong nay an-itad nan maának na.”*

⁷ Dapat yon pagtêêhan ya kairapan ya lumatêng kamoyu, ta habaytoy pamarala kamoyu ni Apo Namalyari. Habaytoy ampamaptêg hên maának na kaw. Yarin main anak ya a amparal-an hên tatang na! ⁸ No a na kaw paral-an ni Apo Namalyari hên nanad ha kaganawan maának na, ay alwa kaw awud hên mantêg hên maának na.

* **12:6** Kawikaan 3:11-12.

⁹ Pinaral-an kitamo hên tatang tamo di ha luta, haka an-igalang tamo hila. Lalo dapat tamon pagpalokopan hi Apo Namalyari, ya nag-in Tatang tamo ha langit, gawan ha paniwala tamo kana. Ta ha êmbayro, ay magkamain kitamon biyay ya ayn angga! ¹⁰ U-ungnon bat ya taon, ay pinaral-an la kitamo hên toa tamo do ha an-ihipên lay usto. Noa, panay ha ikangêd tamo ya pamarala kantamo ni Apo Namalyari ta êmên kitamo mag-in banal, hên nanad kana. ¹¹ Nahakit man, haka kapalungkot ya hinon pamarala, ay pamakayarin habayto, ay mag-in mahonol kana ya pamimiyay lan nagpatoro bayro, haka magkamain hilan kapatêkbêkan nakêm.

Aral haka panaad

¹² Kabay no nanad napagal kaw ha pamaki-hali-tagtagan, ay pakataniêhên yoy nakêm yo. ¹³ Dapat mag-in alimbawa ya pamimiyay yo, ta êmên mapataniêh yoy paniwala lan ampag-alangan.

¹⁴ Pakikwanan yon mamiyay hên main pamikahundo ha kapareho yo haka dayuán yoy pamanyag kasalanan. Ta hilay labay hên manyag kasalanan, ay a makapakilamo ha Panginoon lano ha langit. ¹⁵ Mihahawop kaw ta êmên ayn miha man kamoyu ya manalibokot ha ayn kapantag ya ingalo ni Apo Namalyari. Paan kaw magtanêm hên hakit nakêm ta êmên a mayawa ya kal-atan gawan habaytoy pangubatan hên gulo. ¹⁶ Dapat ayn miha man kamoyu ya mag-in nanad kan Esau,[†] ya ayn limo kan Apo Namalyari, ya mapanyag karawakan kalabayan lawini, haka

[†] **12:16** Genesis 25:27-34.

namihagili hên karapatan hên pagkakabaya na ha pêpêrad ya pamangan. ¹⁷ Muwang tamo ya hên naghêhê ya ha pagkahagili hên karapatan hên pagkakabaya na, ay ahina indin kana ya in-utoh ni Apo Namalyari ya midin kanlan kabaya. Pakikwaan na man dayi ya habaytoy ingalo ya ubat kan Apo Namalyari hên main kalamoy pamandoko haka luwa, ay ahina naidin kana ya habayto.

¹⁸ Kabay pakikwanan tamon ihundo ya paniwala tamo, gawan mangêd ya bayoy kahundoan ni Apo Namalyari kantamo kanan manan kahundoan na ha ninuno tamo. A tamina andanasan ya kapalimo ya nadanasan lan ninuno tamo bayro ha Tawgtug Sinai hên nahêlêk lay apoy ya ma-maalob, hadyay diglêm haka hadyay hêkaw angin.

¹⁹ Nakagilam hila êt hên tonoy tambuyok haka ya kapapalimoy habi ni Apo Namalyari. Hên nagilam lay habi, ay nakiingalo hila ya itunggên dayi ya habayto. ²⁰ A la matêêh hên manggilam habaytoy utoh ya indin kanla, “Agyan ayop man ya dumani ha tawgtug ya habayto, ay dapat batoên hên angka ha mapatsi.” ‡ ²¹ Gawan ha hadyay kapapalimo ya nahêlêk la, ay nalimwan ya etaman hi apo Moises, ya wana, “Ampamêgpêg ako ha hadyay limo ko!” §

²² Noa, hikitamô etaman ya ampaniwala amêhên, ay dinumani kitamina ha Tawgtug Sion,* ya mantêg balayan Jerusalem ha langit. Dinumani kitamina ha balayan ni Apo Namalyari

‡ 12:20 Exodo 19:12-13. § 12:21 Deuteronomio 9:19. * 12:22 Hêlkên ha panlêkan labay habiên hên habi.

ya angkabiyay hên ayn angga bayro, ha ampaidyanan hên kal-atan anghel ya a makwan mabilang, ya ampagsimba kana hên main hadyay kahiglaan. ²³ Inlamo kitamina ha pagtsiponan lan maanak ni Apo Namalyari ya dyanan biyay ya ayn angga, ya nakahulat ha langit ya langan. Naabutan taminay arapan ni Apo Namalyari, ya ampanlingon ha balang miha. Inlamo kitamina kanlan kal-atan ya mahonol kana ya nuna kantamo bayro ha langit, ya habaytoy intad ni Apo Namalyari hên ayn kasalanan. ²⁴ Inlamo kitamina kan Apo Jesus, ya mamilatan ha bayoy kahundoan ni Apo Namalyari ha tawo, haka ya daya na, ay nanad inwihik kantamo. Mapakinabangnan tamoy habaytoy daya na, alwan daya ni Abel† ya ampakikwa bat hên pamanumbah.

²⁵ Kabaypaan kitamon magma-matlakan ha anipagilam na kantamo ni Apo Namalyari. No a hila nailigtas ha parusa, hilay unan a nanggilam ha panaad ni Apo Namalyari ya impamwang ni apo Moises kanla di ha luta, ay yarin miligtas kitamo, no a kitamo manggilam ha panaad ni Apo Namalyari kantamo! ²⁶ Hên haton lagi bayro ha Tawgtug Sinai‡ ay nayêgê ya luta hên naghabi hi Apo Namalyari, noa, amêhên, ay nangako ya, ya wana, “Minghan ko pon êt hên yêgyêgên ya luta, haka alwan bat luta ya iyêgên ko, noa, anggan kaganawan ya angkahêlêk ha langit.” ²⁷ Ha pangahabi nan, “Minghan pon êt,” ya labay habiên hên habayto, ay alihên nay mayêgyêg ya dinyag

† 12:24 Genesis 4:10. ‡ 12:26 Hagai 2:6.

na, ta êmên magpaayn angga ya kaganawan ya a mayêgyêg ha ampaidyanan na ha langit.

²⁸ Kabay pahalamatan tamo hi Apo Namalyari ta kalamo kitamo ha pamanlokop na, ya ayn anggaan, haka ya a angkayêgê. Simbaên tamo ya hên main pamanggalang haka kaaypaan nakêm.

²⁹ Gawan hi Apo Namalyari, ya ansimbaên tamo, ay maialimbawa ha apoy ya ampakaulam no ampamarusa ya.

13

Ya pamanhumonol ya ampamahigla kan Apo Namalyari

¹ Dapat yon ihundo ya pamilulugud yo, gawan patêl kaw ha Panginoon. ² Dapat mag-in mahigla ya pamahowên yo kanlan ubat ha marayo, ya lumatêng bahên, ta ha êmbayro, ay main nanan nakapahowên hên anghel ni Apo Namalyari hên a la muwang. ³ Dapat yon ingalwan ya kapareho yo, ya atsi ha hukuman haka hilay ampairapan gawan ha paniwala la kan Apo Jesu-Cristo. Pakidamayan yo hila hên nanad sarili yon lawini ya ampairapan.

⁴ Hilay nipag-ahawa, ay dapat lan galangên ya pamag-ahawa la. Haka kailangan pareho hilan mag-in tapat ha miha ta miha. Ta parusaan ni Apo Namalyari hilay ampanakêh ha alwa lan ahawa.

⁵ Paan kaw mag-in kamata hên pera. Dapat mahigla kaw hino man ya kapanapolan yo. Ta wani Apo Namalyari ya, “A kataw lakwanan o

paulayan man.”* ⁶ Kabay makhaw ya nakêm tamon maghabin êmên di,
 “Hi Panginon ya ampanawop kangko,
 kabay a ko angkalimo.
 Ayn makaantsi kangko!”†

⁷ Dapat yon ihipên ya hilay unan namaala kamoyu, ya nanoro kamoyu hên habi ni Apo Namalyari, no ay-êmên nahêlêk ya kangêran ha pamimiyay la, haka no ay-êmên hila natsi. Haka dapat yon tuwarên ya paniwala la. ⁸ Hi Apo Jesu-Cristo etaman, ya ampaniwal-an la, ay a ampan-goman. No ay-êmên ya hên hatô, ay êmên ya êt bayro amêhên haka hên angga-angga. ⁹ Paan kaw pagtan ha hinoman ya toro ya kalokwan. Mangêd no ya paniwala yo ay antumaniêh gawan ha ayn kapantag ya ingalo ni Apo Namalyari, kanan pamanhumonol ha patakaran ya tungkol ha bawal hên kaên. Ya pamanhumonol kanlan habaytoy patakaran ay a ampakataniêh hên paniwala.

¹⁰ Hilay ampamihundo hên pamiátang lan ayop ha pagsimbaan hên pamanhumonol ha Kautuhan ni apo Moises, ay a makapakilamo kantamo, ya makiarap kan Apo Namalyari gawan kan Apo Jesus ya namiátang hên sarili na. ¹¹ Habaytoy daya lan ayop ya an-iátang taon-taon para ha kasalanan, ay gintan nan pinakapoon pari ha Pinakabanal ya Kuwarto. Noa, ya lawini lan ayop ya in-átang, ay in-ulam ha marayo-dayo ha paidyanan la. ¹² Êmbayro etaman hi Apo Jesu-Cristo, ay gintan ha marayo-dayo ha balayan hên

* 13:5 Deuteronomio 31:6. † 13:6 Awit 118:6.

impako ha koros, hên hiyay natsi, ta êmên malinisan kitamo ha kasalanan tamo hên daya na. ¹³ Kabay lakwên tamo hi Apo Jesus ha marayodayo ha balayan, ya labay habiên, magpapawa kitamo kanlan êndat la ya mag-in hilan mangêd ha hêlêk ni Apo Namalyari ha pamanhumonol ha Kautuhan, haka makilamo kitamo kan Apo Jesus. Magtêeh kitamo ha pamandaêh hên nanad ha tinêeh na. ¹⁴ Gawan alwan bayri ha luta ya paidyanan tamo hên ayn angga, noa, main kitamon an-êngganan, ya balayan ha langit ya ayn angga. ¹⁵ Kabay panay kitamon magpuri haka magpahalamat kan Apo Namalyari gawan kan Apo Jesus, ta habaytoy átang lan ampaniwala kana. ¹⁶ Paan tamon liwaan hên manyag kangêran haka manawop ha kaatag, ta habayto êt ya átang ya ampamahigla kan Apo Namalyari.

¹⁷ Palokop kaw kanlan ampamaala kamoyun ampaniwala, ta hilay ampakapataniêh hên paniwala yo, haka pakibatan la kan Apo Namalyari no a la daygên ya habayto. No honolên yo hila, ay mahigla lan tuparên ya tungkulan la. Noa, no a yo hila honolên, ay tumabang hila, haka habaytoy alwan ha ikakangêd yo.

¹⁸ Ihalangin yo kay. Angkasigurado naên ya malinis ya konsinsya naên, ta ampakapakikwanan naên, ya makapamiyay kay hên main kangêran hên allo-allo. ¹⁹ Ampakidoko ko kamoyu ya ihalangin yo ko ya tampol akon makaorong bahên kamoyu.

Inhalangin hilay hinulatan

²⁰⁻²¹ An-ihalangin kataw ya hi Apo Namalyari ya ampangubatan hên kapatêkbêkan ay mam-i kamoyu hên kaganawan kailangan yo, ta êmên ha hawop ni Panginoon Jesu-Cristo, ay mahonol yoy kalabayan na, ya makapahigla kana. Hiyay namabiyay oman kan Panginoon tamon Jesus, ya pastol ya ayn kapantag, ya natsi hên nam-in daya na, ya namaptêg ha bayoy kahundoan ya ayn angga. Puriên tamo hi Panginoon Jesu-Cristo hên ayn angga! Amen.

Tawlin habi

²² Patêl ha Panginoon, paan kaw dayi hên humawa ha an-iaral ko kamoyu di, ta alwa etaman makarang ya hata hulat. ²³ Labay ko êt hên ipamwang kamoyu, ya hi Timoteo, ya patêl tamo ha Panginoon, ay in-awah ha hukulan. No tampol yan makalatêng bayri, ay pagkalamo ko ya ha paniraw ko bahên.

²⁴ Ikumusta yo kay awud kanlan ampamaala kamoyu, haka kanlan kaganawan ya pinili ni Apo Namalyari hên mag-in kana ya atsi bahên. Angkumustaên kaw etaman lan patêl ha Panginoon ya taga-bansan Italia.

²⁵ Ingalwan na kaw dayi ni Apo Namalyari.

**Ya habi ni apo namalyari: Bayon tsipan - Ayta
Mag-antsi
New Testament in Ayta, Mag-antsi**

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mag-antsi Ayta (Ayta, Mag-antsi)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 9789718260654

The New Testament

in Ayta, Mag-antsi

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

d2289d90-e8af-5f04-a1e1-312fd0921aff